

บทที่ 6

สรุปและเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

พื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย ประกอบด้วย 5 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางปะกง และกิ่งอำเภอกคลองเขื่อน มีเนื้อที่ประมาณ 1,709 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบเขตเมืองร้อน อุณหภูมิสูงเกือบตลอดทั้งปี มีประชากรจำนวน 408,169 คน ในพ.ศ. 2548 มีครัวเรือนขนาดกลางคือ ประมาณ 5 คน มีความหนาแน่น 239 คน/ตารางกิโลเมตร อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดคือ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ส่วนอำเภอที่มีประชากรหนาแน่นน้อยที่สุดคือ กิ่งอำเภอกคลองเขื่อน

การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำไร่ ทำสวน รองจากการกสิกรรม คือ มีอาชีพเพาะเลี้ยง ค้าขาย และอุตสาหกรรม แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครอบครัว เพราะแรงงานจ้างค่อนข้างหายาก โดยเฉพาะฤดูกาลเพาะปลูก

ทรัพยากรที่มีความสำคัญ คือ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ โดยพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรามีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านทุกอำเภอ ซึ่งถือเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค และเพื่อประกอบกิจกรรมต่างๆ ทางเศรษฐกิจของประชกรรวมไปถึงเป็นแหล่งรองรับน้ำเสียจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ของประชกรในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทราด้วย โดยพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรามีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ ชุมชนและอุตสาหกรรมตามลำดับ แต่เมื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากอดีตถึงปัจจุบัน พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรมมีทิศทางที่ลดลง แต่กิจกรรมประเภทชุมชนและอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากประสบปัญหาทั้งในด้านการผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับ ประกอบกับได้รับอิทธิพลการขยายตัวของกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปในทิศทางดังกล่าว ส่งผลให้ค่าคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางปะกงมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงเรื่อยๆเช่นกัน โดยเฉพาะในบริเวณเขตชุมชน ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางปะกง ในส่วนของการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ศึกษานั้น ได้มีการวาง

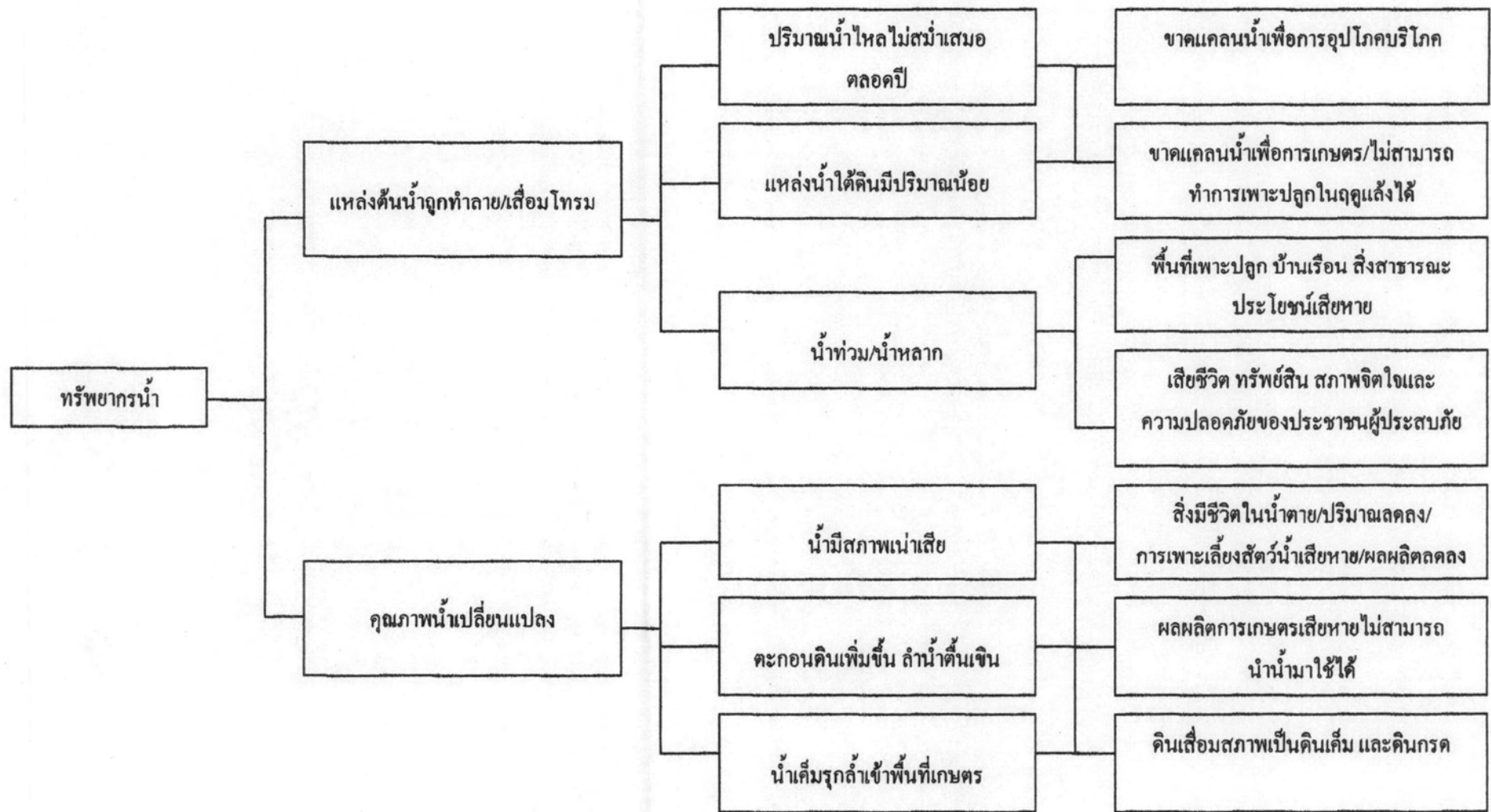
ระบบกำจัดน้ำเสียแบบคลองวนเวียน โดยตั้งอยู่ที่ตำบลโสรธร อำเภอเมือง อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งยังมีปริมาณไม่เพียงพอ

6.2 สรุปศักยภาพ ข้อจำกัดและปัญหาในพื้นที่ศึกษา

สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่น้ำ และในพื้นที่ทางตอนใต้ติดต่อกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย พื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเรียบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง และมีแหล่งน้ำเพื่อการชลประทานอย่างพอเพียง ประกอบกับมีที่ตั้งไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพต่อการพัฒนา คือ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม(นาข้าว /พืชไร่/สวน) ในพื้นที่บริเวณตอนบนและตอนกลางของพื้นที่ พื้นที่เหมาะเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การพัฒนาชุมชนและอุตสาหกรรม จะอยู่ในแหล่งชุมชนเดิมและบริเวณพื้นที่ตามแนวเส้นทางคมนาคมสายหลัก ในส่วนของจำกัดส่วนใหญ่จะเป็นข้อจำกัดการพัฒนาทางด้านลักษณะทางภูมิประเทศของพื้นที่เป็นหลัก อันได้แก่ ข้อจำกัดด้านปริมาณ และคุณภาพของแหล่งน้ำ ข้อจำกัดด้านความลาดชันของพื้นที่ เป็นต้น ดังรายละเอียดในบทที่ 3 และปัญหาที่พบในพื้นที่ศึกษาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรน้ำ (แผนภูมิที่ 6.1-แผนภูมิที่ 6.2)

แผนภูมิที่ 6.1 สภาพปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินและผลกระทบที่เกิดขึ้น

แผนภูมิที่ 6.2 สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำและผลกระทบที่เกิดขึ้น

6.3 แนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินกับคุณภาพน้ำ

เพื่อให้ทราบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทใดที่มีผลต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางปะกง จึงทำการศึกษาถึงแหล่งกำเนิดน้ำเสียประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจกรรมของประชากรในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทำการประเมินน้ำเสียและปริมาณความสกปรกของน้ำเสียในรูปBOD จากแหล่งกำเนิดน้ำเสียในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ในพ.ศ. 2548 กิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางปะกงมากที่สุด คือ การประกอบกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รองลงมาคือ ชุมชนและปศุสัตว์ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปริมาณความสกปรกในรูปBODและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินกับค่าคุณภาพน้ำในช่วงระหว่างพ.ศ. 2539-พ.ศ. 2548 (ตารางที่5.17 - ตารางที่5.20) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีผลต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางปะกง พบว่า กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางปะกงในอนาคตกมากที่สุด คือ กิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทชุมชนนั่นเอง แต่ถึงอย่างไรปัจจุบันกิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทราก็ยังเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดปริมาณความสกปรกของน้ำเสียในรูปBOD มากที่สุด

6.4 แนวทางการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สัมพันธ์กับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา

การวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นแนวทางประสานการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำ จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ทำให้ทราบว่า การใช้ที่ดินจะมีความสัมพันธ์กับสภาพของทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะทรัพยากรน้ำและทรัพยากรดิน ดังจะเห็นได้จากโครงสร้างความสัมพันธ์ของปัญหา คือ เมื่อทรัพยากรใดถูกนำไปใช้เกินขีดความสามารถในการรองรับ (carrying capacity) หรือถูกทำลาย ย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรอื่นๆ ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในระบบนิเวศแหล่งน้ำ คือ การกระทำของมนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ดังนั้นในการวางแผนการใช้ที่ดินจึงจำเป็นต้องเสนอแผนการจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ระบบนิเวศแหล่งน้ำสมดุล ทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์และเกิดประโยชน์สูงสุด การจำแนกพื้นที่การใช้ที่ดินอาศัยแนวความคิดการอนุรักษ์และพัฒนา โดยมีเงื่อนไขการพิจารณา ดังนี้

- รูปแบบการใช้ที่ดิน สิ่งที่ควรพิจารณาประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินในปัจจุบัน เช่น พื้นที่เกษตรกรรม แหล่งชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรม การใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทมี

ความเหมาะสมหรือขัดแย้งกับสภาพพื้นที่ที่มากน้อยเพียงใด รวมทั้งความสามารถในการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

- ลักษณะของพื้นที่ พิจารณาว่าพื้นที่ส่วนนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีความยากง่ายในการเปลี่ยนแปลงเพียงใดจากอิทธิพลของธรรมชาติ เช่น ลม ฝน เป็นต้น

- ความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาโครงการที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาการคมนาคมขนส่ง เป็นต้น

- ลักษณะทางนิเวศวิทยา เป็นการพิจารณาองค์ประกอบของระบบนิเวศทางด้านชนิดคุณภาพ และโอกาสในการฟื้นฟู

- ประกาศของทางราชการ ได้แก่ประกาศที่ทางราชการใช้ในการจัดการพื้นที่ เช่น การกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือผังเมืองรวม

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถจำแนกพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา ได้เป็น 2 พื้นที่ใหญ่ๆ คือ

(1.) พื้นที่อนุรักษ์ (Conservation area) เป็นพื้นที่ที่ได้รับความสำคัญในเชิงนิเวศวิทยา หรือคุณภาพของระบบนิเวศธรรมชาติ โดยยอมให้มีการใช้ประโยชน์หรือพัฒนาได้โดยมีเงื่อนไข แต่ไม่ใช่ลักษณะการพัฒนาอย่างเข้มข้น ซึ่งการใช้ที่ดินประเภทนี้ในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง ป่าชายเลน และพื้นที่ชายฝั่งทะเล เป็นต้น

(2.) พื้นที่พัฒนา (Development area) เป็นพื้นที่ที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเข้มข้น ตามศักยภาพของทรัพยากรที่เอื้ออำนวยในพื้นที่ ภายใต้กรอบการป้องกันหรือลดผลกระทบต่อนิเวศวิทยาของพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นจากกิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม แหล่งชุมชน และพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น

จากการจำแนกพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินข้างต้น ประกอบกับผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินกับคุณภาพน้ำ โดยมีปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณพื้นที่ศึกษา ดังตารางที่ 6.1 ที่ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการใช้ที่ดิน โดยมีปัจจัยด้านทรัพยากรน้ำ เป็นปัจจัยหลักที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนั้นแผนการใช้ที่ดินที่ได้กำหนดขึ้นจึงเป็นเพียงแผนการใช้ที่ดินที่ผู้วิจัย กำหนดโดยมุ่งให้กิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษาไม่ส่งผลกระทบให้เกิดการเสียคุณภาพของคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางปะกง (แผนที่ 6.1) โดยมีรายละเอียดดังนี้

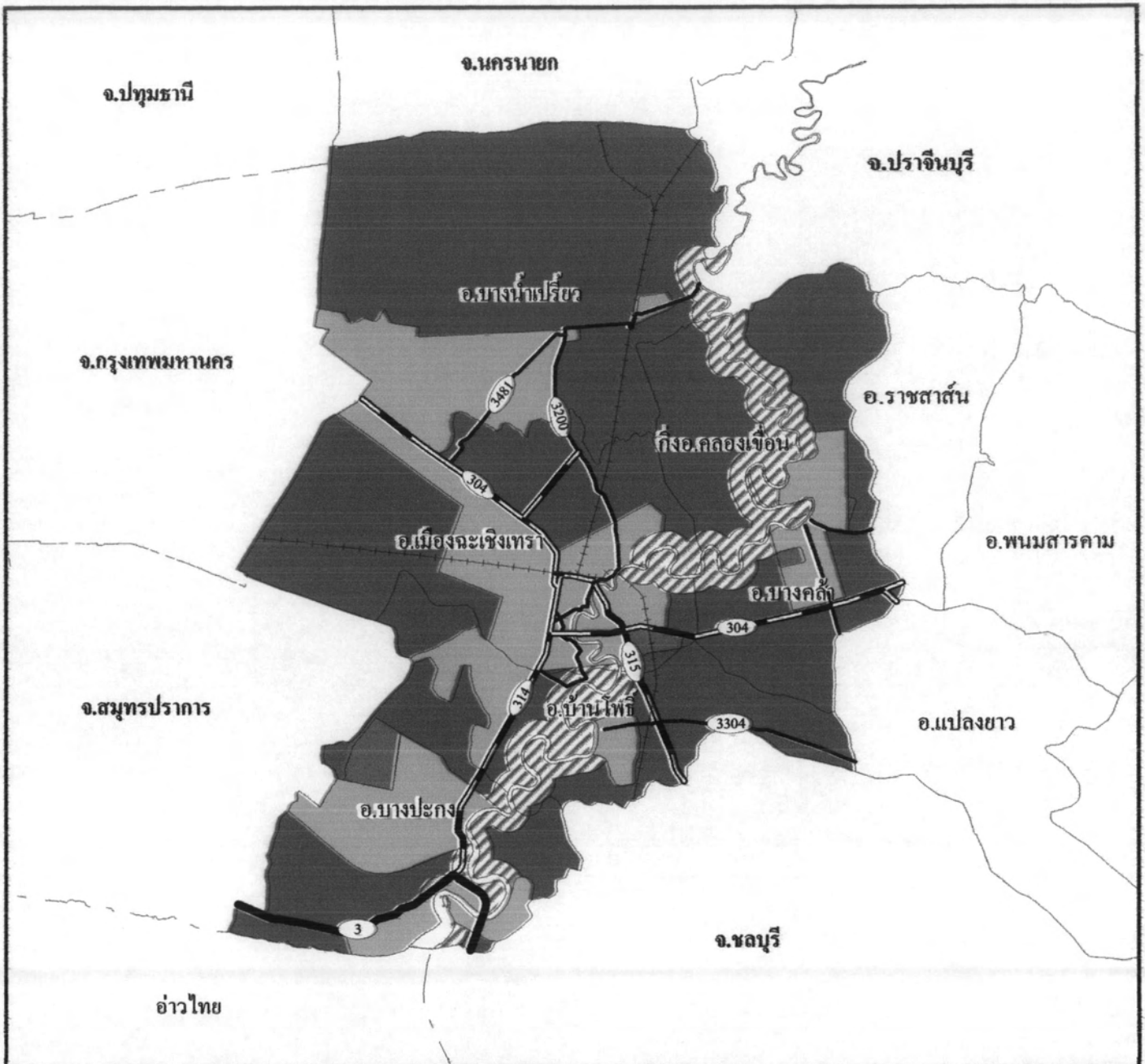
(1.) ที่ดินประเภทชุมชน (สีชมพู) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย พาณิชยกรรมเกษตรกรรม สถาบันราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา การสาธารณสุขปโภคและสาธารณูปการ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 ปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ศึกษา

ประเภทการใช้ที่ดิน	สภาพภูมิประเทศ				ทรัพยากรน้ำ			ทรัพยากรดิน					บริการพื้นฐาน		
	ความลาดชัน มากกว่า 35%	ความลาดชัน 25-35%	ความลาดชัน 6-25%	ความลาดชัน น้อยกว่า 6%	มีแหล่งน้ำผิวดินตลอดปี	เขตชลประทาน	น้ำใต้ดินจืด	ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรได้อย่างยิ่ง	ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตร	ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรปานกลาง	ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรน้อย	ดินที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร	เส้นทางคมนาคม	เขตบริการไฟฟ้า/ประปา	สถานศึกษาสาธารณสุข
1. พื้นที่อนุรักษ์															
1.1 เขตพื้นที่ป่าชายเลน	⊗	⊗	⊗	/	⊗	/	⊗	/	/	/	/	/	⊗	⊗	⊗
1.2 เขตอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	x	x	/	/	/	/	/	x	x	/	/	/	/	/	/
2. พื้นที่พัฒนา															
2.1 พื้นที่ปลูกนาข้าว	x	x	x	/	/	/	/	/	/	/	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
2.2 พื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น	x	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.3 พื้นที่ปลูกพืชไร่และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	x	⊗	/	/	/	/	/	⊗	⊗	/	/	/	/	/	/
2.4 พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	x	x	x	/	⊗	⊗	⊗	x	x	⊗	⊗	⊗	/	⊗	⊗
2.5 พื้นที่แหล่งชุมชน	x	⊗	⊗	/	/	/	/	⊗	⊗	/	/	/	/	/	/
2.6 เขตพัฒนาอุตสาหกรรม	x	x	⊗	/	/	/	/	x	x	/	/	/	/	/	/
2.7 เขตส่งเสริมการท่องเที่ยว	x	/	/	/	/	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	/	/	/

ที่มา: จากการศึกษาของผู้วิจัย

หมายเหตุ: / = ใช้ได้   x = ใช้ไม่ได้   ⊗ = ใช้ได้แบบมีเงื่อนไข

แผนที่ 6.1 แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สัมพันธ์กับทรัพยากรน้ำ
ในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา

สัญลักษณ์

- ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทชุมชน
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการวางแผนการใช้ที่ดิน
ที่สัมพันธ์กับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ด้านตะวันตก
ของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปศุสัตว์
- โรงฆ่าสัตว์
- โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
- สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และห้องบรรจุก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว แต่ไม่รวมถึงสถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซ และจำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรม ประเภทอาคารขนาดใหญ่ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร

(2.) ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า (สีม่วง) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมที่เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม โรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน คลังสินค้าสถาบันราชการ

(3.) ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียวแก่) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม การอยู่อาศัย สถาบันราชการ สถาบันการศึกษา การสาธารณสุข(4.) ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียวและเส้นทแยงขาว) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม การอยู่อาศัย และการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศน์ และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติตามมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยที่ดินประเภทนี้จะอยู่บริเวณริมสองฝั่งแม่น้ำลพบุรีนเข้ามาฝั่งละ 2 กิโลเมตร เนื่องจากเป็นระยะที่ธรรมชาติสามารถปรับตัวเอง และก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำได้น้อย (สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ, 2548)

นอกจากนี้เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษามีความสอดคล้องกับศักยภาพและแนวโน้มการพัฒนาของพื้นที่ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะรูปแบบการใช้ที่ดินที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่การใช้ที่ดินขึ้น ดังตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 ข้อเสนอและรูปแบบการใช้ที่ดินในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเภทการใช้ที่ดิน	ข้อเสนอแนะ															
	แหล่งน้ำค้าง	ที่อยู่อาศัยสัตว์	พื้นที่ป่าธรรมชาติ	พื้นที่เกษตรกรรม	พื้นที่ว่างรอบวัดและโรงเรียน	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	ระบบเขตอุตสาหกรรม	เขตเกษตรกรรม	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ	พื้นที่ว่างรอบท่าเรือ
1. พื้นที่อนุรักษ์																
1.1 เขตพื้นที่ป่าชายเลน	x	/	/	⊗	x	⊗	x	/	/	/	/	/	/	/	⊗	⊗
1.2 เขตอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	/	/	/	/	/	/	x	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2. พื้นที่พัฒนา																
2.1 พื้นที่ปลูกนาข้าว	x	/	x	/	/	/	/	/	/	/	/	/	x	/	/	/
2.2 พื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	x	/	/	/
2.3 พื้นที่ปลูกพืชไร่และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	x	/	/	/
2.4 พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	x	/	⊗	/	x	/	/	⊗	/	/	/	/	/	/	/	/
2.5 พื้นที่แหล่งชุมชน	x	x	⊗	/	/	/	/	/	/	/	/	/	⊗	/	/	/

ที่มา: จากการศึกษาของผู้วิจัย

หมายเหตุ: / = อนุญาตให้มี

x = ไม่อนุญาตให้มี

⊗ = อนุญาตให้มีแบบมีเงื่อนไข

6.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษาแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินที่สัมพันธ์กับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ โดยเน้นการใช้ประโยชน์ที่ดินกับคุณภาพน้ำเป็นหลัก เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งการพิจารณาศักยภาพและข้อจำกัดการพัฒนาของพื้นที่ ซึ่งผลการศึกษาคงกล่าวสามารถบอกถึงบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการอนุรักษ์ การพัฒนาทางการเกษตร การพัฒนาทางอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามในการศึกษานี้ยังมีประเด็นที่น่าจะมีความสำคัญ ดังนี้

1.) ควรมีการศึกษาการประเมินการจัดสรรน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาการใช้ที่ดินในรูปแบบต่างๆ

2.) ในการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการอนุรักษ์อย่างแท้จริง ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ที่ดินกับทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดในพื้นที่ เพื่อให้เกิดแนวทางการใช้ที่ดินที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด